

Obsah

K některým aspektům Brentanovy psychologie a etiky (Ján Pavlík) /7 Předmluva k prvnímu vydání /19

O původu mravního poznání

1. Hodnota dějin a filosofie pro jurisprudenci; nové návrhy reformy studia práv v Rakousku /21
2. Naše téma; vztah k Iheringově přednášce ve Vídeňské právnické společnosti /21
3. Dvojitý smysl výrazu „přirozené právo“ /21
4. Body, v nichž dochází ke shodě s Iheringem; odmítnutí „jus naturae“ a „jus gentium“; předetická politická ustanovení /22
5. Rozpor s Iheringem. Existuje všeobecně platný, přirozeně poznatelný mravní zákon. Relativní nezávislost této otázky /22
6. Pojem „přirozená sankce“ /23
7. Časté nesprávné posuzování téhož faktu filosofy /23
8. Rozvíjející se pocitový tlak jako takový není obvykle žádnou sankcí /23
9. Motivy naděje a strachu jako takové nejsou ještě sankcí /23
10. Myšlenka na příkaz vůle vyšší moci není přirozenou sankcí /24
11. Mravní sankce je příkaz podobný logickému pravidlu /24
12. Estetické stanovisko. V etice může být právě tak málo správné jako v logice /24
13. Kantův kategorický imperativ je nepotřebná fikce /25
14. Nutnost předběžného psychologického přezkoumání /25
15. Žádná vůle bez posledního cíle /25
16. Otázka „Který cíl je správný?“ je hlavní otázkou etiky /25
17. Správný cíl je nejlepší mezi dosažitelným; nejasnost určení tohoto cíle /26
18. O původu pojmu dobra; nepochází z oblasti tzv. vnějšího vnímání /26
19. Společný povahový rys všeho psychického /26
20. Tři základní třídy psychických fenoménů: představa, soud, hodnocení /26
21. Protiklady mezi vírou a popřením, láskou a nenávistí /27
22. Z protikladných způsobů chování je vždycky jeden správný a jeden nesprávný /28
23. Pojem dobra /28
24. Oddělení dobra v užším smyslu od dobra kvůli něčemu jinému /28
25. Láska vždy nedokazuje, že to, co milujeme, je hodno lásky /28
26. Slepý a evidentní soud /28
27. Analogický rozdíl v oblasti zalíbení a nelibosti; kritérium dobra /29
28. Mnohost dobra; navazující otázky /30
29. Zda pod „lepší“ rozumět to, co zasluhuje být milováno větší intenzitou /30
30. Správné určení pojmu /31
31. Kdy a jak poznáme, že se něco má preferovat samo o sobě? Příklad rozporu, nedostatku a přičítání k témuž /31
32. Případy, kdy je otázka neřešitelná /33

33. Zda by byl hédonik v tomto směru ve výhodě /33
34. Proč se nedostatky ukazují méně škodlivými, než by bylo třeba se obávat /34
35. Oblast nejvyššího praktického dobra /34
36. Harmonický vývoj /34
37. Přirozená sankce právních omezení /34
38. Přirozená sankce pro pozitivní mravní zákony /35
39. Moc přirozené sankce /35
40. Správná a nesprávná relativita etických pravidel /35
41. Odvozování známých speciálních předpisů /36
42. Proč došli jiní filosofové jinými cestami ke stejným cílům /36
43. Odkud pocházejí všeobecně rozšířené etické pravdy;
nejasnosti kolem dějů ve vlastním vědomí /37
44. Stopy vlivu jednotlivých faktorů, na něž se kladl důraz /37
45. Nízké proudy, které mají vliv /38
46. Je třeba vyvarovat se podceňování rozdílu mezi etickým
a pseudoetickým vývojem /39
47. Hodnota různých podob takového vývoje v předmorální době:
zřízení sociálního řádu; vytvoření dispozic; návrhy zákona
pro legislativní etickou moc; předcházení šablonovitému doktrinářství /40
48. Požehnané účinky, jichž se ještě pořád a pořád z této strany dostává /41
49. Ještě jednou o reformě studia práv a politiky /41

Dodatky

- I. O apriorním charakteru etických principů. Z dopisu vydavateli z 24. 3. 1904 /63
- II. O rozhodnutích v rámci hodnocení jakož i o formulaci
nejvyššího mravního zákona. Z dopisu vydavateli z 9. 9. 1908 /64
- III. K učení o relativitě odvozených mravních zákonů (Právo na sebevraždu).
Z 2. 9. 1893 /66
- IV. Motiv trestu a míra trestu (pravděpodobně před rokem 1903) /67
- V. Epikúros a válka. 5. leden 1916 /69
- VI. Etický atentát mladého Benjamína Franklina (okolo r. 1899) /71
- VII. O mravní dokonalosti první příčiny všech jsoucen,
která nejsou nutná skrze sebe sama (asi 1906) /73
- VIII. Štěstí a neštěstí (pravděpodobně před r. 1903) /76

Zlo jako předmět básnického zobrazení

(Přednáška ve vídeňské Společnosti přátel literatury) /79